

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 015959 17 Uvp 2
Banjaluka, 20.11.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće zapisničara Snežane Crnojević, u upravnom sporu po tužbi M. K. iz L., L. K. iz L, M.C. i S. G. iz L. (u daljem tekstu: tužioci), protiv rješenja broj: ... od 18.12.2014. godine Vlade ..., u predmetu dodjele poljoprivrednog zemljišta u zakup, odlučujući o zahtjevu zainteresovanog lica „L. p.“ d.o.o. L., koga zastupa punomoćnik R.Ć., advokat iz B. i Ministarstva... za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 015959 16 U 2 od 30.01.2017. godine, u nejavnoj sjednici, održanoj dana 20.11.2018.godine, donio je

PRESUDU

Zahtjevi se uvažavaju, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 015959 16 U 2 od 30.01.2017. godine se ukida i predmet vraća tom sudu na ponovni postupak.

O zahtjevu zainteresovanog lica za naknadu troškova postupka odlučiće Okružni sud u Banjaluci.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom uvažena je tužba tužilaca i poništeno rješenje tužene, pobliže navedeno u uvodu ove presude, te odbijen zahtjev tužilaca za naknadu troškova upravnog spora i zahtjev za odlaganje izvršenja osporenog akta. Osporenim aktom, u postupku izvršenja presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 003028 10 U od 23.11.2010. godine, u skladu sa članom 59. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 93/06, 86/07, 14/10 i 5/12, u daljem tekstu: Zakon), prihvaćena je ponuda zainteresovanog lica „L. p.“ d.o.o. L., Opština G. za dodjelu u zakup poljoprivrednog zemljišta u svojini Republike Srpske, koje nije bilo predmet javnog oglasa, te je tom preduzeću, kao zakupoprimcu, dodijeljeno u zakup poljoprivredno zemljište upisano u PL. broj... K.O. B..., ukupne površine 296.396 m², a radi obavljanja ratarsko-stočarske proizvodnje, na period od osam godina, računajući od dana zaključivanja ugovora o zakupu, uz obaveze na plaćanje jednogodišnje zakupnine, sve kako je to detaljno navedeno u osporenom aktu.

Uvaženje tužbe je obrazloženo razlozima da je osporeni akt tužene donesen u izvršenju presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 003028 10 U od 23.11.2010. godine, kojom je poništena odluka tužene od 18.12.2009. godine o dodjeli u zakup poljoprivrednog zemljišta zainteresovanom licu, iz razloga što prethodni osporeni akt nije imao potrebno obrazloženje, pa se nije moglo zaključiti kojim se razlozima rukovodila tužena kada je zemljište, upisano u K.O. L. – D. dodijelila d.o.o. „L. p.“, a ne M. D., pa se zakonitost tog akta nije mogla ispitati, dok se u osporenom aktu navodi da se prihvata ponuda preduzeća „L.p.“ d.o.o. L.za dodjelu u zakup zemljišta u K.O. B..., iz čega se jasno može zaključiti da je dodijeljeno drugo poljoprivredno zemljište, a ne ono, koje je bilo dodijeljeno aktom, koji je poništen presudom nižestepenog suda

od 23.11.2010. godine. Dakle, nižestepeni sud je zaključio da tužena nije mogla na taj način izvršiti prethodnu presudu, čime da je povrijedila član 50. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ali da je povrijedila i odredbe člana 59. Zakona, jer je odlučivala o dodjeli poljoprivrednog zemljišta, bez javnog oglasa, ili javnog nadmetanja, kao i član 2. Pravilnika o postupku davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/12), kojim je propisano da se poljoprivredno zemljište u svojini Republike daje u zakup na osnovu javnog oglasa, pribavljanjem pisanih ponuda, ili usmenim javnim nadmetanjem.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje pobijane presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužena, putem Ministarstva..., osporava istu zbog povreda pravila postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Iznosi kratak istorijat upravnog i sudskih postupaka, te navodi da je postupak otpočeo raspisivanjem javnog oglasa za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta putem pribavljanja pisanih ponuda od 13.9.2007. godine, po kojem je odlučeno da se predmetno zemljište dodijeli M. D. (Odluka od 24.4.2008. godine) i S. Lj. (Odluka od 8.5.2008. godine); da je protiv tih odluka upravne sporove pokrenulo zainteresovano lice „L. p.“, koji su okončani presudama nižestepenog suda broj: 11 0 U 000359 08 U od 10.3.2009. godine i broj: 11 0 U 000486 08 U od 24.2.2009. godine, kojim su tužbe uvažene i te odluke poništene; da je u ponovljenom postupku donijela odluku broj: 04/1-012-2-2452/09 od 18.12.2009. godine, kojom je sada poljoprivredno zemljište dodijeljeno „L. p.“; da je protiv te odluke upravni spor pokrenuo M.D., koja je poništena presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 003028 10 U od 23.11.2010. godine, uz obrazloženje da nema razloge o tome zašto je sada zemljište dodijeljeno “L. p.“, a ne M. D.; da je, u izvršenju te presude, a s namjerom da se izbjegnu novi sporovi, donijela osporeni akt, kojim je sada dodijelila “L. p.“ poljoprivredno zemljište, koje nije bilo predmet raspisanog javnog oglasa, sa čim se saglasilo zainteresovano lice, a na osnovu te odluke Ministarstvo... je, sa zainteresovanim licem, dana 27.1.2015. godine zaključilo Ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta broj: 12.02.1-052-507/15, te 31.3.2015. godine, uvela zakupoprimca u posjed predmetnog zemljišta, što je konstatovano i Zapisnikom, prema kojem zemljište nije bilo uzorano, odnosno obrađeno i u posjedu drugih lica. Osporava tvrdnje tužilaca da su bili u posjedu predmetnog zemljišta, s obzirom da nikad nisu to zemljište dobili na korišćenje, bilo od tužene, ili lokalne zajednice. Ukazuju i na rješenje nižestepenog suda broj: 11 0 U 015959 15 U od 23.2.2015. godine, kojim je tužba tužilaca odbačena, sa obrazloženjem da osporeni akt nema karakter upravnog akta, te na odluku ovog suda broj: 11 0 U 015959 15 Uvp od 26.5.2016. godine, kojim je uvažen zahtjev tužilaca i ukinuto rješenje nižestepenog suda, te predmet vraćen na ponovno razmatranje, a iz razloga što je osporeni akt nesumnjivo konačni upravni akt. Donoseći pobijanu presudu, nižestepeni sud nije imao osnova da meritorno odlučuje, te da uvaži tužbu tužilaca i osporeni akt poništi, a da prethodno nije utvrdio da li tužioci imaju aktivnu legitimaciju, kako je to i ranije isticano, jer osporenim aktom se nije rješavalo ni o kakvom njihovom pravu, niti obavezama, niti je to rješenje proizvelo bilo kakvo pravno dejstvo u odnosu na tužioce, pa je predmetna presuda zahvaćena bitnom povredom pravila postupka, zbog čega je predložila da se preinači.

Zainteresovano lice „L.p.“ d.o.o. L., zastupano po punomoćniku R. Č., advokatu iz B., pobijanu presudu osporava iz istih razloga kao i tužena, s tim da osporava navode tužilaca da su predmetno zemljište koristili više godina, sa tvrdnjom da upravo ono koristi to zemljište od 2013. godine, što je potvrđeno i Zapisnikom Komisije tužene u postupku uvođenja u posjed. Ukazuje da je nižestepeni sud povrijedio osnovna načela ZOUP, jer je poništio akt tužene, kojim je tužena njemu dodijelila zemljište, koje se nalazilo u njegovom posjedu i omogućila da koristi zemljište, pod zakonom propisanim uslovom, na koje niko drugi nije polagao pravo, a tužioci

nisu bili čak ni uzurpanti tog zemljišta. Dodjelom tog zemljišta tužena je izbjegla dodatne sporove sa D.M.i Lj.S., koji su držali u posjedu zemljište u K.O. L. – D., čime je stvarno bilo onemogućeno izvršenje presude nižestepenog suda od 23.11.2010. godine na duži vremenski period i u kom bi bila neizvjesna prava navedenih fizičkih lica i zainteresovanog lica, što je bio jedini razlog da tužena donese osporeni akt. Tužiocima nisu imali nikakvog interesa da ospore tu odluku, jer to nije jedino zemljište, koje se može dodijeliti u zakup, a tužiocima nisu bili učesnici javnog konkursa. Dodjela predmetnog zemljišta nije u suprotnosti sa javnim interesom, već naprotiv, Republika Srpska ima interes da zemljište, koje se ne obrađuje, dodijeli fizičkim i pravnim licima u zakup, da ubire prihode od zakupnine, a istovremeno tim licima omogućava da se bave poljoprivrednom proizvodnjom u nedostatku poljoprivrednog zemljišta u svom vlasništvu, čime se omogućuje svim građanima da na tržištu imaju dovoljno kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda. Dakle, donošenjem osporenog akta izbjegli su se dalji sudski postupci, a zadovoljene potrebe učesnika javnog konkursa. Suprotno takvoj odluci, nižestepeni sud favorizuje prava tužilaca da ospore takvu odluku i pritom donosi nepravilnu odluku da osporeni akt poništi, uz neargumentovane rezloge da su interesi tužilaca povrijeđeni činjenicom da nije otvoren postupak javnog oglašavanja za zemljište u K.O. B.... Ne spori da je predmetno zemljište dodijeljeno bez javnog oglašavanja, ali to i dalje ne znači da je tužiocima povrijeđeno njihovo pravo i nesporedni lični interes, jer imaju mogućnost da dobiju neko drugo poljoprivredno zemljište u zakup, ako to zahtijevaju, pa je nižestepeni sud pogrešno primijenio član 59. Zakona i član 3. Pravilnika o postupku davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u svojini Republike Srpske. Predložilo je da se zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine, a tužba tužilaca odbije, a tužiocima obavežu da zainteresovanom licu nadoknade troškove sastava zahtjeva u iznosu od 1.453,00 KM.

Razmotrivši zahtjeve, pobijanu presudu, odgovore na zahtjeve i spise predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa se može zaključiti da tužiocima nisu bili učesnici javnog oglasa u postupku dodjele poljoprivrednog zemljišta u zakup, već su to bili S. LJ., M. D. i „L. p.“ d.o.o. L., koja lica su i osporavala prethodne odluke Vlade o dodjeli u zakup poljoprivrednog zemljišta, upisanog u K.O. L. - D.. Tako je samo M. D. osporio odluku Vlade broj: 04/1-012-2-2452/09 od 18.12.2009. godine, kojom je to zemljište dodijeljeno „L. p.“ d.o.o. L..., a taj spor je okončan presudom nižestepenog suda broj: 11 0 U 003028 10 U od 23.11.2010. godine, kojom je ta odluka Vlade poništena. U izvršenju te presude donesen je osporeni akt, koji su sada osporili tužiocima, koji u prethodnom upravnom postupku nisu učestvovali, niti su imali svojstvo stranke u upravnim sporovima, koji su se vodili povodom ranijih odluka Vlade. Način izvršenja prethodne presude je, prema razlozima osporenog akta, išao u pravcu da se zadovolje interesi svih učesnika javnog oglasa, da se izbjegnu dugotrajni sudski postupci između tih lica, ali i da tužena ostvari javni interes, tj. dodijeli drugo, neraspoređeno zemljište zainteresovanom licu, radi obavljanja ratarsko-stočarske proizvodnje, prihvatanjem ponude zainteresovanog lica, pozivom na član 59. Zakona.

S obzirom da su tužena i zainteresovano lice u odgovoru na tužbu ukazivali nižestepenom sudu da tužiocima nemaju aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe i osporavanje akta tužene, sa tvrdnjom da se tim aktom nije rješavalo ni o kakvom njihovom pravu, niti obavezama, niti je ta odluka proizvela bilo kakvo pravno dejstvo u odnosu na tužioce, a da nižestepeni sud na te navode nije dao nikakve rezloge, dovedeno je u pitanje meritorno odlučivanje o podnesenoj tužbi, s obzirom da je nižestepeni sud taj akt poništio, a nije odgovorio na ove prigovore učesnika spora, o kojim pitanjima se morao dati pravilan odgovor, jer, shodno članu 22. tački 3. ZUS, ukoliko upravnim aktom, koji se tužbom osporava, nije

povrijeđeno pravo tužioca, ili njegov neposredni lični interes, zasnovan na zakonu, slijedi odbacivanje tužbe u svakom stadijumu postupka.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da su pobijanom presudom ostvareni razlozi njene nezakovitosti iz člana 35. stava 2. ZUS, pa se otuda zahtjevi tužene i zainteresovanog lica uvažavaju, pobijana presuda ukida i predmet vraća nižestepenom sudu na ponovno odlučivanje, na osnovu odredbe člana 40. istog zakona.

Odluka o troškovima spora iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49. stav 4. ZUS, vezi sa članom 397. stav 3. ZPP.

Zapisničar
Snežana Crnojević

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić